

NOTĂ DE FUNDAMENTARE
la Ordonanța Guvernului nr. 28 /2011
pentru modificarea și completarea Legii nr. 206/2004 privind
buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare

Secțiunea 1
Titlul prezentului act normativ

ORDONANȚĂ
pentru modificarea și completarea Legii nr. 206/2004 privind buna conduită în
cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare

Secțiunea a 2-a
Motivul emiterii actului normativ

1.Descrierea situației actuale

Legea nr. 206/2004 reglementează buna conduită, etica și deontologia profesională în activitatea de cercetare-dezvoltare. Pentru aceasta, legea definește o serie de principii morale și etice, precum și proceduri pentru aplicarea acestora. Legea definește un sistem de control și aplicare a principiilor de etică și deontologie profesională în cercetare pe două nivele: cel local, format din comisiile de etică de la nivelul unităților și instituțiilor care fac parte din sistemul național de cercetare-dezvoltare, și cel central, reprezentat de Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării (CNE). Atunci când o abatere este semnalată, prima instanță de evaluare și arbitraj este comisia de etică la nivelul unității sau instituției. Situațiile care nu sunt soluționate la nivel local pot fi sesizate sau contestate la nivelul CNE. Acesta poate propune aplicarea unor sancțiuni dintre cele stabilite în lege. Fac excepție cazurile în care sesizarea vizează un conducător de instituție, un membru al consiliului de administrație, sau un membru al comisiei de etică a instituției: în aceste cazuri, CNE este obligat a analiza sesizarea în mod direct, fără o analiză prealabilă la nivel local.

Principiile de etică prezentate în textul legii sunt aliniate la bunele practici Europene și internaționale, dar conțin o serie de omisiuni și formulări imprecise, iar la nivel procedural textul reglementează în mod parțial și incomplet, cu rezultatul ca această lege să fie dificil de aplicat. Din cele peste 20 de sesizări depuse la CNE în cursul

anilor 2009 și 2010, nici una nu a fost analizată sau soluționată. De asemenea, la nivel local, comisiile de etică din cadrul unităților sau instituțiilor de cercetare-dezvoltare nu s-au supus unor reguli clare și uniforme de transparență și eficiență a procedurilor.

Necesitatea reglementării prin Ordonanță în perioada vacanței parlamentare.

Pe data de 9 februarie 2011 a intrat în vigoare Legea 1/2011 a Educației Naționale. Această lege include o modificare substanțială a cadrului instituțional din domeniul eticii în instituțiile de învățământ superior: se înființează Consiliul de Etică și Management Universitar (CEMU), cu atribuții în domeniul eticii universitare, se prevede elaborarea unor coduri de etică și deontologie profesională care fac parte din Cartele universitare (art. 130) și se prevede înființarea unei comisii de etică universitară la nivelul fiecărei instituții.

De asemenea, legea prevede evaluarea și clasificarea universităților în trei categorii: universități centrate pe educație, universități de educație și cercetare științifică sau universități de educație și creație artistică și universități de cercetare avansată și educație. Două din aceste categorii de universități au ca misiune și cercetarea științifică, iar legea prevede ca evaluarea și clasificarea să aibă loc în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a legii, adică până la data de 9 august 2011.

În același timp, cercetarea științifică universitară este reglementată și de Legea nr. 206/2004, care înființează Consiliul Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării (CNE), prevede elaborarea unui Cod de etică, și înființarea, la nivelul fiecărei instituții, a unei comisii de etică.

Este necesară clarificarea delimitării atribuțiilor între CEMU și CNE, precum și clarificarea delimitării domeniilor reglementate de codul de etică universitară prevăzut de Legea 1/2011 și cele reglementate de codul de etică prevăzut de Legea 206/2004.

Aprobarea acestor modificări la nivel primar este necesară înainte de finalizarea procesului de clasificare a universităților, în cursul lunii august, ceea ce justifică necesitatea adoptării lor prin Ordonanță, în perioada vacanței parlamentare.

1¹ Prezentul act normativ nu transpune legislație comunitară și nu creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia.

2.Schimbări preconizate

Este necesară modificarea și completarea Legii nr. 206/2004 după cum urmează:

- Precizarea și detalierea abaterilor de la buna conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare pe patru categorii:
 - a) norme de bună conduită în activitatea de cercetare-dezvoltare, care privesc aspectele strict tehnice ale activității științifice: elaborarea și testarea de ipoteze, realizarea de calcule, măsurători, proiectarea și realizarea de experimente, etc.;
 - b) norme de bună conduită în activitatea de comunicare și diseminare științifică, care privesc activitățile de comunicare a rezultatelor activităților prevăzute la lit. a);
 - c) norme de bună conduită în activitatea de evaluare și monitorizare

instituțională, de proiecte sau de persoane; evaluarea și monitorizarea, denumite și „evaluare colegială” sau în engleză „peer review”, constituie un element central al activității științifice, fiind singurul mijloc de cuantificare a impactului și importanței activității științifice și stând la baza tuturor mecanismelor de finanțare a cercetării;

d) norme de bună conduită în funcțiile de conducere, care privesc managementul activităților de cercetare-dezvoltare;

Prin aceste precizări și detalieri se va realiza o distincție clară între normele de bună conduită reglementate la nivel primar, în prezentul proiect de act normativ, și normele de bună conduită ce pot fi detaliate și precizate la nivel secundar, în Codul de Etică și în codurile de etică pe domenii. Această distincție este insuficient precizată în textul în vigoare, creând dificultăți în elaborarea și aprobarea actelor normative de nivel secundar.

- Evaluarea din punct de vedere etic a proiectelor de cercetare-dezvoltare depinde puternic de natura proiectelor, de tipul de competiție și de agenția sau autoritatea contractantă. Din aceste considerente se propune abrogarea art. 12 pentru a permite o reglementare mai fină și mai adaptată situațiilor concrete în cadrul competițiilor pentru proiecte, având în vedere că actuala reglementare nu este general aplicabilă tuturor tipurilor de proiecte, determinându-se astfel tratamente inechitabile.
- Includerea în domeniul de aplicabilitate al Legii nr. 206/2004 a tuturor acțiunilor ce fac parte din Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare, conform Hotărârii Guvernului nr. 1265/2004; acestea includ, în afara competițiilor de propuneri de proiecte prevăzute la Capitolul V al HG nr. 1265/2004 și licitații restrânse și cereri de ofertă, conform Capitolului IV. Măsurile preconizate vizează strict activitatea de evaluare și monitorizare științifică și tehnică aferentă contractelor de finanțare a cercetării-dezvoltării.
- Precizarea și detalierea atribuțiilor și domeniului de competență al CNE;
- Precizarea principiilor și procedurilor prevăzute a fi reglementate prin Codul de etică și deontologie profesională al personalului de cercetare-dezvoltare;
- Precizarea atribuțiilor, a domeniului de competență și a procedurilor a fi urmate de către comisiile de etică din instituțiile de cercetare.
- Precizarea și clarificarea naturii confidențiale a identității persoanei care trimite o sesizare, fie la nivel local, către comisia de etică a unei unități sau instituții, fie la nivel central, către CNE;
- Prevederea expresă a posibilității de a contesta la CNE soluțiile elaborate la nivel local de către comisiile de etică ale instituțiilor;
- Eliminarea terminologiei de „anchetă” și „investigație” care sunt termeni definiți în legislația aferentă dreptului penal; normele de tehnică legislativă recomandă evitarea acestor suprapuneri terminologice, pentru a evita eventuale confuzii;
- Completarea atribuțiilor CNE cu mențiunea explicită a capacității de a emite decizii prin care să se stabilească vinovăția sau nevinovăția persoanelor privind abaterile de la buna conduită;
- Precizarea și detalierea sancțiunilor ce pot fi propuse atunci când sunt

constatate abateri de la normele de etică, precum și a organismelor către care aceste propuneri pot fi direcționate spre implementare.

- Precizarea explicită a unor termene pentru soluționarea sesizărilor, a contestațiilor și pentru aplicarea sancțiunilor, dacă este cazul.
- Stabilirea unei distincții cât mai precise și explicite între reglementările de la nivel primar, i.e. în textul legii, și reglementările prevăzute a fi implementate prin alte acte normative; în forma actuală, ambiguitatea acestei distincții face dificilă adoptarea acestor acte normative secundare datorită posibilelor paralelisme sau conflicte legislative.

În rezumat, schimbările preconizate implică o clarificare a textului privind categoriile de abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, precum și o detaliere la nivel procedural, în special în ce privește procedura de contestare a deciziilor comisiilor de etică sau a Consiliului Național de Etică. Subliniem că prin aceste modificări nu se schimbă fondul sau concepția generală a actului normativ, iar mecanismul de analiză a cazurilor de abateri de la buna conduită este modificat doar în sensul precizării unor detalii necesare pentru ca acesta să fie cu adevărat funcțional.

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a Impactul socio-economic al prezentului act normativ

1. Impact macro-economic

Prezentul act normativ nu are impact macro-economic.

1[^]1 Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat

Prezentul act normativ nu are impact asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat.

2. Impact asupra mediului de afaceri

Prezentul act normativ nu are impact asupra mediului de afaceri.

3. Impact social

Prezentul act normativ nu are impact asupra mediului social.

4. Impact asupra mediului

Prezentul act normativ nu are impact asupra mediului înconjurător.

5. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat,
atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						

6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare		
7. Alte informații	Prezentul act normativ nu are impact asupra bugetului general consolidat.	
Secțiunea a 5-a <i>Efectele prezentului act normativ asupra legislației în vigoare</i>		
1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ (acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ): a) acte normative care se modifică sau se abrogă ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	a) Nu este cazul. b) Aplicarea prevederilor prezentului proiect de act normativ necesită elaborarea și aprobarea Codului de etică și deontologie profesională al personalului de cercetare-dezvoltare prin Hotărâre de Guvern.	
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare.	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.	
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.	
4. Decizii ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul.	
Denumirea actului sau documentului comunitar, numărul, data adoptării și data publicării	Gradul de conformitate (se conformează/nu se conformează)	Comentarii
Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul
5. Alte acte normative și sau documente internaționale din care	Nu este cazul	

decurg angajamente	
6. Alte informații Nu este cazul.	
<i>Secțiunea a 6-a</i> <i>Consultările efectuate în vederea elaborării prezentului act normativ</i>	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate: În conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, proiectul de act normativ a fost afișat pe pagina de internet a Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică, în vederea acordării posibilității reprezentanților societății civile și ai entităților de cercetare-dezvoltare de a formula propuneri și observații.	
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ Nu este cazul.	
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative Nu este cazul.	
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente - Nu este cazul	
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ Consiliul Legislativ a avizat favorabil prezentul proiect de act normativ, cu avizul nr. 933/2011. b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării Avizul nu este necesar. c) Consiliul Economic și Social Inițiatorul proiectului de act normativ va solicita avizul Consiliului Economic și Social. d) Consiliul Concurenței Avizul nu este necesar. e) Curtea de Conturi	

Avizul nu este necesar.

6. Alte informații - Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a
Activități de informare publică privind elaborarea
și implementarea prezentului act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării prezentului act normativ

Prezentul act normativ a fost publicat pe site-ul web al Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică și a fost discutat cu partenerii din societatea civilă – reprezentanți ai sindicatelor și ai patronatelor din domeniul cercetării-dezvoltării.

2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Prezentul act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Alte informații - Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a
Măsurile de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente. - Nu este cazul.

2. Alte informații - Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost promovată prezenta Ordonanță pentru modificarea și completarea Legii nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare.

Viceprim-ministru

Markó Béla

Ministrul educației, cercetării, tineretului și
sportului

Daniel Petru Funeriu